

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónap 2 korona
VIDEKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónap 2 k. 20 f.
HÍRDETÉSRE:
Egy sor polt. sor egyszer 20 f.
minden következőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül.
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 222
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvénytársaság
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, május 20.

Lubacowkán tul üztük az oroszok ellentámadását.

Budapest, május 19. (Hivatalos.) San keleti partjára előrenyomult szövetséges csapatok tegnap nagy orosz had-erőket, amelyek Jaroslautól északkeletre velünk újból szembeszállottak, Lubacowkán tul visszavetettek. Sieniawát elfoglaltuk, Sanon való átkelést ott is kieroszakoltuk és e közben hétezer oroszot elfogtunk és nyolc ágyut zsákmányoltunk. Ellenségnek reggeli órákban megkísérelt ellentámadásait véresen visszavertük.

Dnyeszter felső részén és Stryj vidékén harcok tovább tartanak.

Támadó oszlopaink Sambortól északra oroszoknak több magaslati állását rohammal bevettük és több helységet, melyet ellenség szívesen védelmezett, elfoglaltok.

Pruth vonalán nem történt semmi jelentős esemény.

Orosz-Lengyelországban kieicei hegyvidéken harcolunk. Hóter altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszavert erős orosz csapatok.

Berlin, majus 19. Nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Yperntől északra, csatorna keleti partján harcok ránk nevez kedvezően folytak le.

Neuwe-Chapellétől délre az angolok erős tüzérségi tüzelés után egyes helyeken új támadásokba kezdtek, a melyeket mindenütt visszautasítottunk. Lorettó magaslaton néhány ellenséges árkot elfoglaltunk és e közben két géptegyvert zsákmányoltunk.

Neuville déli része ellen intézett erős francia támadás ellenség igen súlyos veszteségei mellett tüzelésünkben összeomlott. Bois-de-Pretrében franciák éjtélkor megkíséreltek előretörni, azonban tüzérségi tüzelésünk feltartóztatta őket.

Keleti hadszíntér:

Shagori—Frauensburg-vonairól tegnap erős ellenséges erők álltak harcba. Njementől északra és délre tovább folyik a harc.

Délkeleti hadszíntér:

Oroszok tegnap megkísérelték a Sanon keresztül Przemysltól északra előrehatolt csapataink további előrenyomulását ellentámadásokkal feltartóztatni. Mindezek a támadások ellenség súlyos veszteségei mellett megheiusultak. Egy hannoveriakból és Oidenburgiakból álló hadosztály az utolsó két napon át Sanon való átkelésért vívott harcokban hétezer oroszot ejtett foglyul és négy ágyut, valamint huszonnyolc géppuskát zsákmányolt.

Pilica és Visztula felső folyása mellett, ugyszintén Przemysltól délkeletre tovább folyik a harc. — Legtöbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az utolsó órák.

Arad, május 19.

Már csak a formák hiányoznak ahhoz, ami minden jel szerint betejezettnek tekinthető: Olaszország háboruba állásához. A hármasszövetség harmincharmadik évfordulóján tartja az olasz parlament nevezetes ülését, amelyen a kormány egyszerű bejelentéssel széttepi az osztrák-magyar monarchiával és Németországgal fennálló kötelekeket és az entente-hez való szegődést proklamálja. Ami ez után következik, az csak a fegyverek dolga lesz.

Bizonyára már készen van, vagy készül a hadizenet is. A világtörténelemnek nem lehet furesább és hami-sabb diplomáciai okmánya ennél. Brutálisan világít az olaszok egész háborujára, hogy maga az olasz közvélemény se tudja elképzelni, hogy mi lesz, mi lehet ebben a hadizenetben. Rettentő, minden politikai csürés-csavarást fölülmuló mesterkedés lehet az, amely a szövetséges ellen ma a casus bellit megtudja állapítani. Allitól arra is fog hivatkozni, hogy a háboru elején, — júliusban — a monarchia nem közölte Olaszországgal előzetesen a szerbekhez intézett ultimátum feltételeit. És ez a sérelem csak most, kilenc hónap után tör ki az olasz nép vezetőiből! Vajon ezen kívül mivel fogják a világ előtt megindokolni, hogy a monarchiának legelőzékenyebb, áldozatokat kínáló békeajánlatával szemben minden áron háborut akarnak, — az az utolsó órákig titok.

Olaszország a háborut akarja. Most már késő a fölött elmélkedni, hogy az olasz népnek melyik része és miért akarja a háborut. Hogy a népet, a mely kilenc hónapig niggadtan pártolta a semlegességet, mikén

tüzelték föl az entente-nek sötétlelkű megbizottait, hogy a parlament többségét, a mely az utolsó hetek megállapításai szerint háboruellenes volt, minő módok és eszközök által félemlítették meg, hogy a komoly elemek szavát mint nyomták el, az most már Olaszország dolga. Olaszország eddig Európának azon boldog része volt, a mely a vérontást elkerülhette és a mely e mellett a háboru által minden kockázat nélkül oly előnyökhöz jut-hatott volna, a melyekről egy esztendő előtt nem is álmodhatott. Az entente-nek azonban szüksége van arra, hogy Olaszország a háboruba keveredjék, s végül is elérte azt, hogy Olaszország maga, önként veti testét a háboru vérfürdőjébe.

Ugyanigy, a hogy most az olasz utcákon a háborut, mint valami megüdvözülést éltetik, ujjongtak a háboru kitörésén Szerbiában is, ugyanezek a lármás jelenetek folytak le Belgrád és Nis utcáin. Most pedig Belgrád lakatlan romhalmaz, Nis pedig a halál városa. A csataterék áldozatait után a járvány pusztítja a megmaradt embereket. Bizonyára másként gondolták a háborut a franciák is, a mikor esztendőkön keresztül a revanche mámorától voltak hangosak és bátrak. Olaszországban is elcsöndesedik az utca, elül a háborus kedv, a mikor a háborunak annyira megkívánt borzalmait a maguk testén fogják érezni és a mikor az árvák, özvegyek és csonkák számon fogják kérni, hogy kik okozták a pótolhatatlan veszteséget, a mely őket érte.

Nyugtalan-ság nélkül válunk meg a békés fordulat utolsó reményétől is; várjuk a történendőket, a melyek előreláthatóan drámai gyorsasággal

követik egymást. A szenvedelmek, a melyekből a harcok táplálkoznak, nálunk még nem fejlődtek ki. De úgy érezzük: ha erre a háborúra rákerül a sor, minden katonánk erejét meg fogja tiszszerezni a gyűlölet, a melyet Olaszországnak ellenünk szóló hadizenete ki fog váltani. Számos ellenségiünk közül a legnagyobb elkeseredés és az erőt fokozó kimélet boszúvágy azzal szemben ragad bennünket, a ki szövetségesből csapott föl, igazi ok nélkül, még az önzés által se indokoltan, ellenségünké. Ha Olaszországban még gondolkodnának, ha módot adnának az embereknek a gondolkodásra: jó lenne erre is gondolni, mielőtt az utolsó, visszavonhatatlan szó Olaszország ajkáról holnap, vagy holnapután el fog hangzani!

Letartóztatott

egyenruhakereskedő.

(A posztócsalás újabb szereplője.)

Távirati tudósítás.

Budapest, május 19.

A posztócsalás ügyében folytatott nyomozás során az egyes kereskedőknél talált levelezésből kint, hogy az illető kereskedők összeköttetésben állottak Fenyves Jákó Jakabbal, a Nádor-utca 19. szám alatt lévő Büchler és Rausnitz egyenruházati cég birtágjával. Fenyves Jakabot néhány héttel ezelőtt kihallgatták, kihallgatása után azonban elengedték.

A vizsgálat további során azután terhelő adatok derültek ki Fenyves Jákó Jakab ellen. Megállapították, hogy összeköttetésben volt a posztócsalás miatt letartóztatott emberekkel, akiket nemcsak a rossz posztó beszerzésében segített, hanem összeköttetése révén meg tudta szerezni számukra a szállításokat és ki tudta vinni azt is, hogy egyes helyeken a rossz posztóval szemben kisebb ellenőrzést tanúsítsanak. A múlt hét végén, amikor a katonai kincstár folytatott már nyomozást ebben az ügyben, a rendőrségre feljelentés érkezett és ennek az alapján kiterjesztették a nyomozást Fenyves Jákó Jakab ellen, akit kedden reggel a rendőrségre beidézték és rövid kihallgatás után őrizetbe vették. Tegnap délután a rendőrség a törvényszéki írásszakértővel megjelent a Büchler és Rausnitz cég Nádor-utcai üzletében, ahol házkutatást tartottak. A házkutatás során lefoglalták az üzleti könyveket és az egész levelezést, a pénztárazekrény egyik elrejtett fiókjában pedig papírba és vászonzacskóba csomagolva 101.110 korona készpénzt, továbbá egy huszezer koronáról szóló takarékpénztárkönyvet találtak. A rendőri bizottság innen Fenyves Jákó Jakabnak a Városmajor-utca 28a. számú lakására ment, ahol szintén házkutatást tartottak.

A házkutatás után újból kihallgatták Fenyves Jákó Jakabot, aki beismerte, hogy összeköttetésben állott a letartóztatott emberekkel és ezektől nagyobb összegű proviziókat kapott azokért a támogatásokért, amivel nekik a szállítások elnyerésében segítségükre volt. Beismerése szerint körülbelül kétszáz ezer koronát keresett ezen az üzleten, ebből hatvanezer koronát üzleti célokra fektetett be, a többi pénzt pedig a rendőrség lefoglalta. Fenyves Jákó Jakabot a bűnügyi osztály vezetője ma délelőtt letartóztatta. A rendőri nyomozás befejeztével Fenyvest átkísérik a Konti-utcai katonai fogházba.

Fenyves Jákó Jakab mint kereskedősegéd kezdte meg pályáját. Egyenruházati üzletekben dolgozott és később belépett a Büchler és Rausnitz-céghez, elvette egyik főnökének, Rausnitznak a leányát és birtágja lett a cégnek.

Egy vidéki bank két párhuzamos közgyűlése.

(El nem fogadott mérleg. — Közjegyző és rendőrség a bankbeszámolón.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szabadka, május 19.

A Szabadkavidéki Takarékpénztár alig egy héttel ezelőtt tartotta az idei első közgyűlést, amely botrányral kezdődött és határozatképtelenséggel végződött. Most új közgyűlést hívtak össze, amely már a megjelentek számára való tekintet nélkül megtartható volt. Ezt tudta a szabadkai pénzügyi intézet anyagilag támogató nagy fővárosi bank helyi exponense, Fischer Jákó dr., de tudták a törzsrészesvényesek is.

A törzsrészesvényesek tizenötven jöttek el a közgyűlésre, amely délelőtt 11 órára volt összehívva, a Magyar Bank részéről csak Fischer Jákó dr., egy közjegyző, egy rendőrkapitány és két rendőr jelent meg.

Fischer Jákó dr., akinek személye okozta az első közgyűlésen is botrányt, ma is ennélké nevezte ki magát, de ugyanabban a percben a törzsrészesvényesek ugyanabban a teremben szintén választottak ennéköt és megtartották a közgyűlést:

Acs Jenő dr. indítványozta, hogy a közgyűlés ennéköt Pleszkovics Lukács dr. választassék meg, amit a részesvényesek ellenvetés nélkül elfogadtak.

Pleszkovics Lukács dr. az ennéklést elfogadja. A megjelent részesvényesek közül Petrovics János dr. és Fischer László dr. kivételével részesvényeik letételét az ennéklő Pleszkovics Lukácsnál igazolták és pedig: összesen 410 részesvényt tettek le. Pleszkovics Lukács dr. indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvvezetői Acs Jenő drt, jegyzőkönyvvezetőket Hoffmann Oszkar, Hann Lajos és Krámer Béla részesvényeseket választotta meg.

A tárgysorozat második pontja a múlt évi mérleg és számadások előterjesztése volt. A közgyűlés elhatározta, hogy a mérlegét tudomásul nem veszi, hanem visszautja az igazgatóságának azzal, hogy a valóságnak megfelelő mérleget terjesszen elő. Az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a közgyűlés a felmentvenyt meg nem adta.

Ezután a közgyűlés elhatározta az intézet felszámolását, felszámolóként Klein Mátyás dr.-t, Pleszkovics Lukács dr.-t és Acs Jenő dr. részesvényeseket választotta meg azzal, hogy a felszámolók ezen ütszégüket díjazás nélkül kötelesek teljesíteni a feladatukra a közgyűlés a felszámolókat, hogy a Magyar Bank és az igazgatóság ellen a renforgo körülményekhez képest a szükséges törvényes lépéseket tegyék meg.

A felügyelő bizottságnak lefolyt évi működéséért a közgyűlés semmi díjazást nem szavazott meg. A közgyűlés összesen határozatait egyhangúlag hozták meg.

Fischer Jákó dr. párhuzamos közgyűlése úgy folyt le, hogy kimondta a felszámolást és megücserte magát, (ezt jegyzőkönyvbe is vétette) aztán megválasztotta magát felszámolónak és maga mellé még Petrovics János dr.-t, Kálmán Brunót, Fleiszig Brunót és Bartos Brunót szintén felszámolónak.

A közjegyző mosolygott, a rendőrkapitánynak szintén nem akadt más dolga, a két rendőr pedig niába várta, hogy az urak a dífiszékeket egymás fejéhez vágják.

Elmaradt és elmondott interpellációk.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, május 19.

A képviselőház mai ülésén harmadik olvasásán elfogadják a kuriai bírások módosításáról szóló javaslatot és azután az interpellációkra térnek át.

(A külügyi helyzet megvilágítása.)

Az interpellációk között két érdekes és fontos van, mind a kettőt Apponyi Albert gróf jelentette be. Az egyik a külügyi helyzetre vonatkozik, amelyben az olasz kérdést akarja Apponyi ismételen kérdés formájában peritaktálni. Lehet azonban, hogy Apponyi Albert gróf Andrássy Gyula gróf interpellációja és és Tiszának arra adott válasza, továbbá Beniamin-Horwag birodalmi kancellár tegnap becséde után már nem tartja szükségesnek interpellációja elmondását.

Apponyi második interpellációja arról szól, hogy a magyar jelvényeket teljesen megújítsák. Így például az államvasutak katonai alkalmazottait, az utasaprókat és mindazokat, a közüzemeknél alkalmazott személyeket, akik katonai felügyelet alatt állanak, fekete-sárga karszalaggal látják el, amit Apponyi a magyar nemzeti önállóság szempontjából helytelennek tart.

A javaslatot sürgősen lefegyalták, pénteken összeül a törvényhatóság. A jövő hét végén már szentesítve is lesznek a törvényjavaslatok.

Apponyi Albert gróf, miután Tisza István gróttal tanácskozott, megbeszélést folytatott Rakovszky István és Andrássy Gyulával. Ezután Polonyi Géza kereste be Beöthy Pál ennéköt, akivel huzamosabban tanácskozott. Apponyi, mint Polonyi megállapodtak a nökösséggel abban, hogy az olasz kérdésre való tekintettel egyikük sem tartja meg interpellációját. Polonyi Géza azonban ez azzal a feltétellel teszi, hogy a házast együtt tartják, amit a kormány és ennéköt megígért.

(Elmaradnak az interpellációk.)

Beöthy Pál ennék 11 órakor nyitotta meg az ülést. Bejelentette, hogy Apponyi Albert gróf és Polonyi Géza bejegyzett interpellációikat későbbi időpontban kívánják előadni.

Preszy Elmer ennékolt az interpellációit.

(Katonák és sebesültek a vasúton.)

Rakovszky István a mai időpontot megtartja alkalmasnak interpelláció tárgyalására és ezért nagyon rövidre szabja mondanivalóját.

Rakovszky István: Elmondja, hogy míg Ausztriában a harctéri sebesültek hozzátartozói ingyen utazhatnak a sebesültek látogatására, addig Magyarországon fizetniük kell, továbbá a kórházba, vagy a harctérről szanatóriumokba és lábadozó katonák, ha gyorsvonattal akarnak utazni, kénytelenek másodosztályú jegyet fizetni. Azt hiszi, hogy a katonák, a kik a harctéren önfeláldozóan teljesítik kötelességüket, más elbánást érdemelnék.

Harkányi János báró kereskedelmi miniszter: Nem pénzügyi okok akadályozták a magyar kormányt abban, hogy ugyanazt az utazási kedvezményt adja meg, mint a mi Ausztriában van, hanem főképp az, hogy Magyarország a két hadszínter közé van beékelve és a legszükségesebb forgalmat is csak a legnagyobb nehézségekkel tudja lebonyolítani. Egy másik ok az, hogy a forgalom bővítésétől ragályok miatt is tartózkodnak. A kiütéses tiusz miatt a málnázókocsikat is ki kellett venni a forgalomból, a dél felé utazás korlátozását pedig egyenesen a hadügyminiszter kívánta.

Rakovszky István tudomásul veszi a választ.

Szabó István (nagyatádi): Interpellálja a kereskedelmi minisztert, hogy míg a tisztek a vasuton a fél vasuti költséget fizetik a megfelelő osztályon, addig a legénység, a mely a harmadik osztályon utazik, nem a harmadik osztálynak, hanem a második osztálynak felel tartozik fizetni. Figyelmébe ajánlja a miniszternek, hogy egyes gyárakban, a hol katonai munkásokkal dolgoztatnak, rosszul bántanak a munkásokkal és nem a minisztérium által megállapított napibért, hanem katonai szoldot fizetnek. Különösen sok panaszt hallott e te-

kintatben a losonci mezőgazdasági gépgyár ellen.

Harkányi János báró kereskedelmi miniszter kifejti, hogy a legénység harmadosztályon tényleg a másodosztály felét fizeti, de ezen most incidentaliter változtatni nem tud. A losonci mezőgazdasági gépgyár ellen felhozott panaszt alaposan meg fogja vizsgálni és kéri, hogy minden esetet, a mikor katonai munkásokkal rosszul bántanak, hosszak tudomására.

A Ház a választ tudomásul vette és ezzel az ülés a jegyzőkönyv hitelesítése után háromnegyed tizenkettőkor véget ért.

A San mögött új harcra készül az orosz.

(A „jól sikerült” visszavonulás. — Przemysl körül szűkebb a gyűrű. — Békes áramlatok Oroszországban.)

— Távirati tudósítás. —

Bécs—Budapest—Berlin, május 19.

A sajtóhadiszállásról jelentik a haditudósítók: A visszavert orosz haderő a kapott erősítésekkel a San vonala mögött egyesült és új harcra állt fel. A legközelebbi időben tehát újabb nagy csatákra számíthatunk. Derék csapataink most a San tulsó vonalán néhány erős pontot tartanak birtokukban, melyek a további harcokra különös fontossággal bírnak. A Przemyslt körülzáró gyűrű is mind szűkebb és szűkebb lesz.

Iwanow és Alexejew a kitűnő visszavonulók.

Hága, május 19. A Times tudósítja azt, jelenti Pétervárról, hogy az orosz főhadiszálláson jókedv és optimizmus urakodik. Az oroszok el voltak készülve arra, hogy visszavonulnak egy megerősített vonalra. A visszavonulás szerencsésen történt meg. Iwanow és Alexejew tábornokok, akik a visszavonulást vezették, a legkitűnőbb orosz tábornokoknak bizonyultak... Erre a jelentésre igazán nem mondhatunk egyebet, hogy — bár az orosz főhadiszállásnak mindig olyan ócsinta és megokolt volna a jókedve, amilyen most és a kitűnő orosz generálisok eredményei soha különbek ne legyenek, mint a sok száz kilométeres visszavonulások tervszerű és szerencsés intézése...

Nagy csatát jósolnak az oroszok.

Kopenhága. Pétervárról érkezett jelentések még mindig feltűnően hangsúlyozzák, hogy a németek állandóan új csapatokat vetnek a frontra, még pedig úgy az észak-országi, mint a galiciai harcokra. Amíg ezek megérkeznek, a németek Savi vidékén defenzívában maradnak. A Dubissánál (a Nyemen jobbparti mellékfolyója, amely Kovnától nyugatra vagy 40 kilométerre emlik a Nyemenbe) új német ezredek jelenlétét állapították meg. A Timesnek azt jelentik Pétervárról, hogy az oroszok védelmi vonala, mely most a Bzurától Strijig terjed, 320 kilométerrel rövidebb, mint a régebbi harcvonal. Azok az orosz erők, a melyeket a Kárpátokból vontak vissza, sűrű tömegeket alkotnak a San és Bukovina között. Katonai körökben a Lészajek vidékén és Jaroslawnál folyó hadműveleteket egy nagy csata előjátékának tekintik.

Przemysl ellen, a Times szerint, a szövetséges csapatok nemcsak nyugatról, hanem északról és délről is felvonultak. A legfontosabbnak tekinti az északról jövő támadást, a mely itt a San kanyarulatánál fenyegeti a várat.

Oroszító törekvések Galiciában.

Krakó, május 19. A Viernaja Vremja nyomán közlik az itteni lapok az oroszok terveit, amelyekkel el akarták oroszosítani Galiciát. Így a többek közt az oroszok május havában

orosz iskolákat akartak megnyitni, Halic, Przemysl, Zocov, Zborov, Ravaruska és Skala városokban. Eddig 25 ilyen iskolát nyitottak meg. A jövőben 25 flu- és 25 teánygimnáziumot, továbbá 70 népiskolát akartak berendezni és foglalkoztak tanítóképzők megnyitásával tervével is. Az oroszok az orosz északnyugati vasutársaság igazgatóját, Smithet, aki lengyel-ellenes érzületéről ismeretes, a galiciai vasutak igazgatójává nevezték ki.

Bialistok bombázása.

Krakó, május 19. Jelentették a minap, hogy a Bialistok fölött német kormányozható léghajók jelentek meg. Reggel 8 órakor tíz Zeppelin bombázni kezdte a várost. A léghajókról száz bombát dobtak le, amely husz embert ölt meg és sok embert megsebesített. A bombázás 11 óráig tartott.

Gyors békét szeretnének az orosz politikusok.

London, május 19. A Labour Leader írja: Az orosz szociáldemokrata párt központi lapja pétervári levelet közöl. E szerint az ottani pénzügyi és politikai körökben memorandumot terjesztenek, a mely arról ír, hogy az orosz autokrációt előtt nem szimpátiikus az a jelző, hogy Nemzetországot meg kell semmisíteni. A háború gyors befejezését sürgeti ez a manifestum, mert rengeteg orosz tiszt esett el a most a polgári elemből kerülnek ki a tisztek, ami azzal a veszedelemmel jár, hogy egy esetleges forradalom leverésénél nem lehetne bennük megbísn. A szociálista lap kijelenti, hogy ennek a manifestumnak szerzői Maklakov belügyminiszter, Szezgljovov igazságügyminiszter és Stisinszki szenátor, az ismert reakcionárius politikus.

Orosz ezredek pusztulása.

Berlin, május 19. M. Rajsin orosz népfelkelő tábori levele, amelyet február 10-én írt Galkis Mózesnek a besszarábiai Ziurycsba, egy osztrak katona kezébe került. Ez a levél, amely elárulja, hogy a legnagyobb rangú orosz tisztek is milyen barbárok, így szól:

„Ezredünk február 5-én csaknem egészen megsemmisült. Február 3-ika óta állottunk harcban a hadseregvezér személyes parancsnoksága alatt. Három óra alatt 865 emberünk esett el és nagyon sok sebesültünk volt. Egész hullahegy emelkedett előttünk a az ellenségnek mindössze kétszáz főnyi vesztesége volt. Mikhépszeheted, mi volt itt, amikor 4000 emberünköt csak 1800 maradt meg. Parancsnokunk annyira dühöngött emiatt, hogy minden németet, aki kezünkbe került, agyonlővetett. Ez igen gyakran megtörténik nálunk.”

A veszélyes szikratáviró állomások.

Rotterdam, május 19. A Rjees jelentése szerint a finn kormányzó rendeletet bocsátott ki, amelyben tiltja, hogy bárki szikratáviró-állomást vagy távirókészüléket tartson lakásán vagy földjén. A ki elárulja, hogy hol vannak a szikratáviróállomások, 500 rubel jutalmat kap.

Megszűnt a kiütéses tifusz-járvány Aradon.

(Feloldották a várat a vesztegzár alól.

— A járvány-bizottság ülése.)

Az Aradi Közlöny tudósítja.

Arad, május 19.

Rendkívül fontos esemény asinhelye volt ma Arad város járvány bizottságának Varjassy Lajos polgármester elnöklésével tartott ülése. Bizonyára a legnagyobb örömmel veszi tudomásul Arad város közönsége, hogy a város területén, valamint a várban megszűnt a kiütéses tifuszjárvány és a vár holnaptól kezdve újból nyitott terület, míg az internáltak részére fenntartott helyek vesztegzár. május 26-án szűnik meg.

Január 19-ikétől május hónap 5-ikéig majdnem minden nap kapott jelentést az orvosi hivatal kiütéses tifuszban történt megbetegedésekről. A járvány története még frissen él az emlékeztetőben és nincs arra szükség, hogy újra rámutassunk, milyen munkát végeztek a felelős férfiak, akik a laikus előttemerietlen nagyságu veszedelemről mentették meg a várost lelkiismeretes, cselekvő és éber tevékenységükkel. Karolyi Gyula gróf kormánybiztos, Varjassy Lajos polgármester, Tisch Mór dr. főorvos és a városi tiszt orvosi hivatal tagjai Hecht Arnold dr. és Prohászka László dr. tb. főorvosok, a katonai hatóság Hegedűs Ede alezredes állomáskaparancsnok, Teodorovics Miklós dr. főtörzsorvos, Gidofalvi Béla dr. törzsorvos, Sturdza dr. főorvos és a többi katona orvos együttes munkájának köszönheti a közönség, hogy ez a veszedelem elvonult a feje fölül.

Ma délután öt órakor tartott a járvány bizottság ülést, amelyen megjelent Hegedűs alezredes és Gidofalvi dr. törzsorvos is. Tisch dr. főorvos az ülés megnyitása után így szólt.

Tisztelt bizottsági Május ötödike óta sem a vár sem a várat területen kiütéses tifusz megbetegedés nem történt és ezért azt javaslom, hogy mondja ki a bizottság, hogy a várost már most feloldja a vesztegzár alól, míg az internáltak részére fenntartott helyek a lappangási idő lejártakor május 26-án szabadnak fel. Személyesen győződtem meg, hogy most már a várterületen mindenütt a követelményeknek megfelelő egészségügyi viszonyok vannak.

A polgármester ilyen értelemben kimondta a határozatot.

Ezután Zubor Andor tb. főjegyző kérésére a bizottság elhatározta, hogy átír az állomáskaparancsnoksághoz és kéri adjon munkasert a Neptun-fürdő felállításához, mert szakmunkás nem kapható és a közönség sürgeti a fürdőt.

Az internáltak május 26-ig csak a város vároldali részén dolgozhatnak és ezért egyelőre csak a strand fürdő közelébe.

Bejelentette ezután a főorvos, hogy május hónapban 5 vörhany, 7 diftéria, 11 tifusz (9 katona) és 78 kanyaró eset fordult elő. Mint-hogy iskolaköteles korban lévő gyermekek közül csak 28 betegedett meg kanyaróban és az iskola év ugys befejeződik, már nem tesz javaslatot az iskolák bezárására. Leitner Ernő dr. ugyan kívánta ezt, de a polgármester ama megnyugtató kijelentése után, hogyha szükségét látja majd akkor úgy is elrendeli a tanítás befejezését, a bizottság hozzájárult a főorvos javaslatához.

Tanácskoznak a diplomata Rómában.

(Utolsó hírek az olasz helyzetről. — A monarchia tengeralattjárói akciójában. — Tartalékosok tüntetése a háború ellen.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest—Bécs—Róma, május 19.

A Pester Lloyd jelenti Chiassoból: A Corriere della Sera írja: Bülow római német nagykövetnél tegnap ülés volt, amelyen részt vett a monarchia követségi titkára, Bajorország követe és Erzberger birodalmi képviselő. Négy órakor követségi titkárunk Sonninohoz ment, utána az olasz külügyminiszter Ghyka román követet fogadta.

A szociálisták nem tudják megakadályozni a háborút.

Lugano. A szociálisták lapja hevesen támadja a háborús pártot. Bár — írja — az olasz proletáriátusnak nincs módjában a háborút megakadályozni, nem akar bünpartolója lenni az imperiálisták alávaló vállalkozásának s a felelősséget a hangadó osztályra hárítja.

Nem akarnak háborút az olasz tartalékosok.

Milanó. Az Avanti hasábos tudósítást hoz a tartalékosok és nepteiketől háborúellenes tüntetéseiről, amelyeket pályaudvarokon és kaszárnyákban rendeztek. A háborús tüntetőket több helyütt elverték. A Mantua melletti Suzarában a munkások a sinekre teküdtek, hogy így megakadályozzák a katonavonatok indítását.

Búvárhajóink járnak a Földközi tengeren.

Lugano. A Corriere jelenti Syraense-ből: A Földközi tengeren a monarchia tengeralattjáróit jelez-

ték. Francia torpedóvadászraj kutatja őket.

Milanó. A Corriere della Sera jelenti Athénből: A Torino gőzöst az otrantói uton ismeretlen nemzetiségű tengeralattjáró feltartóztatta, fényjelekkel megállásra szólította fel, aztán megállapítva a gőzös nemzetiségét, utjára engedte a Torinot.

A török-olasz viszony.

Konstantinápoly. Délután négy órakor a nagyvezér látogatást tett Garroni olasz követhél.

Permanens minisztertanács. — Háborús intézkedések.

Róma. A Salandra-kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, amelyen elhatározták, hogy a válság tetőpontján állandóan együtt maradnak. A permanens minisztertanács a krízis eldöntéig tart. Az olasz hivatalos lap mai számában különböző kormányrendeleteket közöl, amelyek a háború esetén szükséges intézkedéseket valósítják meg.

A pápa távozik a háború elől?

Róma. Allítólag jól értesült vatikáni körökből az az eddig meg nem erősített hír szivárgott ki, hogy XV. Benedek pápa olasz-osztrak-magyar-német háború esetén nem marad Rómába, hanem a háború tartamára elhagyja Vatikánt és Spanyolországba megy.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 2 órakor.
(Táviróda, cenzurázva.)

Berlin. A Tägliche Rundschau jelenti, hogy a dünkireni katonapályaudvart több lövedék találta. A pályaudvarra ép akkor érkezett be Calaisból egy katonavonat, amely légberepült. Későbbi gránátok a kaszárnyába csaptak be, ahol ezer katonára ebédelt. Közülük csak igen kevés maradt életben. Két ledobott gránát a katonakórházat rombolta szét. A katonapályaudvar majdnem teljesen el van pusztítva. Dünkirenből az első bombázáskor negyvenkétezer, később huszezer civil elmenekült s így a városban csak négy-ötezer polgárember maradt.

Hága. Az angol vöröskereszt jelenti, hogy Nisben naponta háromszázan halnak el tifuszból. A temetőben már nincs hely.

Amsterdam. A Daily Mail szerint Churchill lord tengerészeti miniszter és Fisher admirális közt leszűlt a viszony. Fisher visszalépése elkerülhetetlen. A viszály oka az angol flotta téllensége.

Konstantinápoly. A főhadiszállás jelenti: Dardanellai fronton tegnap szárazföldön semmi

sem változott. Ellenséges hadihajók távolról lövöldöztek a Dardanellák bejáratánál levő ütegeinket. Az Albion nevű páncélos cirkálót egyik lövedékünk eltalálta. Avatikusaink eredményes repüléseket végeztek Szed-Il-Bahr felett, többi arcvonalon jelentős változás nem történt.

London. Az admirális közli, hogy az E. 2. búvárhajó a Dardanelláknál elsüllyedt, három tisztből és 17 matrózból álló legénysége török fogságba jutott.

London. A Drumcree gőzöst, amely tegnap hagyta el Barry kikötőt, német búvárhajó torpedólövessel elsüllyesztette.

Pétervár. Miklós cár a fronton levő csapatok meglátogatására és buzdítására a frontra érkezett.

A nyári idény küszöbén

eikönözés, lakasváltoztatás esetén, tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy új lakcímüket, a lap pontos szétküldése szempontjából — legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal idejekorán közölje

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Barics Gyula búcsuja. Ha búcsuzó művészről írunk, elnézésre, elfogultságra hajlik a toll. De ha Barics Gyuláról, az aradi színház távozó művészeiről emlékezzünk meg meleg szeretettel búcsuja napján, nem az igazság rovására tesszük, hanem összeinte meggyőződésből. Két évet töltött Barics Gyula az aradi színháznál, és a közönség, amely kedvencevé fogadta mindjárt első fellépése után, változatlanul megtartotta szeretetében. Az aradi színháznak sok forró-színpadi estje tűzödik az ő nevéhez, minden vállfajban egyaránt érvényesülni tudó tehetsége sokszor vitt sikerre gyengébb darabokat is. A férfirokban aránylag elég jól álló színháznak egyik leghasználhatóbb, legtehetségesebb tagja volt, és távozása, amely őszintén sajnálja azt a közönség, ép oly vesztesége is a színháznak. Egyik legkitűnőbb alakításában, a „Helén” zenésített vigjáték álférj szerepében búcsuzott ma este a publikumtól és a minden felvonás után felzúgó taps tanuságot tett róla, mennyire szerette őt a közönség. Virággal, ajándékokkal elárasztották a mai est ünnepeltjét, akinek helyét nehéz lesz megfelelően pótolni. A búcsú előadás megérdemelt sikert szerzett Pataky Vilmának és a többi szereplőknek is, akik kifogástalan összjátékban hozták színre a szellemes darabot. (F. L.)

* A színház hírei. Varsányi Irén, az ünnepelt művésznő csütörtökön kezdte meg három estére tervezett vendégjátékát, az egyszer kétségtelen, hogy ez a három este lesz az aradi színház idei szezonjának legkiemelkedőbb előadása, Varsányi Irén most játszik először a téli színházban, mert eddig csak a nyári színházban volt a kamunk gyönyörködni az ő felülmutatlan művészetében, ma a „Déliab-utca 7”-ben lép fel először, holnap pénteken a „Tanítónő” parádés szerepét játsza, és szombaton a „Pygmalion” vigjátékban búcsúzik, mind a három előadásban a többi összes szerepeket a társulat elsőrendű tagjai játsszák. — Ünnepi előadások. Vasárnap és nétfőn pünkösd két ünnepnapján tartja a társulat a téli színházban az utolsó előadásokat, mely alkalommal az idei szezon legsikeresebb darabjai vannak műsorra tűzve. Vasárnap délután 3 és fél órakor mérsékelt helyárakkal a „Piros ruhás hölgy” nagy operette kerül színre, melynek csak a közeli napokban volt a páratlan sikerű bemutatkozó előadása, míg este 8 órakor rendes helyárakkal a „Hajduk hadudagya” operett, a főszerepekben Pataky Vilma, Sz. Rontai Boriska, Szabó Mili, Barics Győző, Járni, Polgár stb. Hétfőn utolsó délutáni előadás 3 és fél órai kezdettel színre kerül a „Zsuzsi kisasszony” operette, a dímszerapben Pataky Vilával, este 8 órakor utolsó előadás az idei szezon legszebb zenéjű operettje a „Lengyel vér” kerül színre, a főszerepekben Pataky Vilma, Sz. Rontai Boriska, Járni, Győző, Benkőné, Polgár stb.

* A Nyugat szépirodalmi folyóirat május 16-ik száma a következő nagyrészt aktuális és igen érdekes tartalommal jelent meg: Szabó Dezső: Béke. Kosztolányi Dezső: Alázatos fiúfőhérs az aggokhoz. (Vers.) Ambrus Zoltán: Háború. (Ebeszélés. Vége.) Havas Gyula: A csillagok alatt. Gondolts-e rám. Szomorú vendégek. (Versek.) Abrányi Emil: Pour les couronnes. Harry Russet-Dorsan harctéri levelei. (XII.) Ady Endre: Életesnek látom magamat. Kraszna völgyén. Nyögök s mind terhemmel. (Versek.) Mumelléklet: Erdei Viktor rajza. Ezenkívül a Tábori posta és figyelő rovat. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, X., Lónyay-utca 18. Előfizetési ára: Egy évre 24 K. fél évre 12 K., egyes szám ára 1 K. 20 fill. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

* „A fekete kancellár” — Psilanderrel. A leggyönyörűbb Nordisk-dramát a közönség óhajára reprizként műsorra tűzi az Apolló-színház, amelyben leledetetlen sikerrel került bemutatásra ez a csodás kép. A dráma főszerepét tudvalavólag Psilander kreálja. A fekete kancellár reprizét vasárnap tartja meg az Apolló.

Holnap dönt az olasz kamara a békéről és háborúról.

(Felzgatott csöcselék tüntet a háboru mellett. — Terrorizált békepártiak. —
Salandra kabinetje és az entente.)

Távirati tudósítás.

Bécs—Berlin—Róma, május 19.

Az olasz csöcselék dominálja már egészen az utcát. Tegnap Rómában a Capitóliumra vonult az izgatottak és felzgatottaknak vegyes társasága, ahol a polgármester intézett hozzájuk beszédet, mely után viharos lelkesedés közben megszólaltatták a Diánát, a Capitólium harangját, mely a háborút szokta hirdetni. Giolitti, a békepárt vezére, elutazott Rómából és nem vesz részt a kamara ülésén.

Nagyjában ez a két esemény az olasz helyzet képeinek kerete. A piazza kerekedett felül és az olasz semlegesség hívei megfélemlítve zárkóznak magányukba. Így — ha csak az utolsó pillanatban valami váratlan, szerencsés fordulat be nem áll — a kamara csütörtöki ülése visszhangja lesz a Diana-harang kongásának. Az olasz képviselőház többségi és kisebbségi arányainak kérdése az utolsó napok eseményei után nem perdöntő. A semlegesség hívei nem mernek szembeszállni a parlamentben sem a lelketlen agitátorokkal és a háboru és a béke fölött való döntés a miniszterium kezében van, mely a háborus pártokra támaszkodva nagy politikai hatalom lett Olaszországban. Hogy azután a kormány javaslatlalt lép-e a kamara elé, vagy pedig már bekövetkezett rendelkezések utólagos jóváhagyását fogja-e kérni, egészen mindegy. A kamara ülése csütörtökön délután két órakor, a szenátusé délután négy órakor lesz. Mi és Németország, melynek kancellárja tegnap komoly és félreérthetetlen üzenetet küldött Olaszország címére, az erő nyugalmaival nézünk az események elé.

Távirataink itt következnek:

Tisza István gróf a helyzetről.

Budapest. Tisza István gróf ma korán érkezett a Házba, végigment a folyosón és nagy csoport munkapárti képviselő előtt a következőket mondta:

— Titeket, természetesen, az olasz kérdés izgat. Annyit mondhatok, hogy egy cseppet sem kell félnünk. A dolgokat okosan és a helyzethez illően fogjuk intézni. Véleményem szerint holnap el kell dölni mindennek és pünkösdig már határozott választ adhatok.

A miniszterelnök ezután diosérettel emelkedett meg az ellenzék hazafias magatartásáról.

Hogyan ítéli meg Bécsben az eseményeket?

Bécs, május 19. Burián báró külügyminiszter tegnap délután 6 órakor fogadta Avarna herceg, bécsi olasz nagykövetet, aki hosszabb időt töltött a hadügyminiszternél. A délelőtti folyamán pedig Sonnino olasz külügyminiszter, mint ismeretes, fogadta Macchio báró nagykövetünket és Bülow herceget.

Bécsben mély benyomást tett a német birodalmi kancellár nyilatkozata, amelynek végső szavaiban Németország rendületlen hűségét proklamálta az olasz háboru esetére. Beszélt a kancellár a béke fentartásának reményéről is.

Hogy az olaszok tudomást vesznek-e a kancellár intelméről, kétséges. A jelek legalább másra vallanak. Ideérkezett jelentések szerint az olasz sajtó legnagyobb része elhallgatta, vagy elferdített formában és eldugott helyen közölte Andrássy és Tisza István gróf nyilatkozatát. Az olasz nép többsége tehát ma sem tudja még, hogy az olasz nemzeti kívánságok békés uton is teljesülhetnek.

A Triestben keresztül ideérkezett jelentések szerint az olasz király folytonosan tanácskozik a miniszterekkel és a minisztertanács ugyyszólván permanenciában van. Csütörtökön délután összeül a kamara, utána pedig a szenátus. A Salandra-miniszterium valószínűleg kész tényállás elé fogja állítani a parlamentet és csak azért lép a kamara elé, hogy bizalmat szavaztasson magának és felhatalmazást nyerjen a további lépésekre. Lehet, hogy a végső lépések egy-két napi késést fognak szenvedni. A háborus párt a kamara ülése idejére nagy tüntetéseket készít elő.

A bécsi közönség körében érthető izgalmat keltek a legújabb események, de konstatálni kell, hogy sehol semmi jele a levertségnek, hanem éppen ellenkezőleg, mindenki bizik a jövőben. Tegnap este a legtöbb helyütt, ahol zene játszott, Hofer András indulóját játszották. A Theater an der Wienben tegnap az előadás végén hazafias képet mutattak be. A közönség felállt és a Gotterhaltét énekelte.

„Negyvennyolc óras anarchia.”

Róma, május 19. A Concordia tegnap „48 óras anarchia” címmel oikket közölt, de azóta már négy nap telt el és az utca még mindig uralkodik Róma fölött. Tüntetések vannak, amelyek reggel, délután, vagy a késő éjjeli órákban újra és újra kezdődnek és a tömeg mindig lelkesen fogadja azokat. Katonaság minden utcában, a fontosabb közlekedési gócpontokon, a nagykövetségek palotái vagy számos magánépület előtt és folyton hangzik a kiáltás: „La Giolittivel, a hazaárulóval!” Giolittit, akit a tömeg a békepárt fejének tart, lehurrogják, Németországra, Ausztria-Magyarországra peretkiáltások hangzanak el és közben Bülow herceg a legnyugodtabban folytatja megszokott napi sétáit. Róma és az ország csaknem valamennyi városa az utcán már megkezdte a háborút, de nemcsak az irredentáért, hanem az olasz kormány uralmáért is. Eltették Salandrárt és „hadügyminiszterét”, Sonnino, lehurrogják Giolittit és a békét. Giolitti mellett csak gyöngye hangok hallatszanak, bárha biztosítanak arról, hogy a parlamentben a többség még mindig az övé. De az utca továbbra is Salandra és Sonnino mellett van és a háborút olyan szákmányért akarja folytatni, melyet harc nélkül ajánlottak fel neki. S Olaszország a háborút a háborúért akarja, vagy mint az egyik szabadkőműves főigazgató a kérdést formulázta, Olaszországnak hadat kell viselnie, ha idegen járom alatt selymő testvéreit békés uton is fel bírja szabadítani, mert az anya nem alázhatja meg fiait. E háborus láz ellen küzdeni már alig lehetséges és a világ az elé a képtelen jelenség elé kerül, hogy egy ország sürgős szükség nélkül háborút kezd, noha kilenc hónap rettenetes pusztításai még az analfabétát is megtaníthaták arra, milyen rettenetes a háboru. Róma,

Nápoly, Milanó, Genua akarják a háborút, az intellektuális, akiknek kulturális érzéke a háborút mindenáron el akarja kerülni, tehetetlenül kénytelenek nézni a pusztítást, mert nem akarnak az utca lárájába vagylni. Kis tüntetésekkel kezdődött és azzal a jelszóval: Háboru vagy forradalom, és ma már a parlament és a lakosság többségét is megfélemlítették vele. Még nem folyt vér, bár tegnap már barrikádokat emeltek az utcákon és csak a parancsnokló tiszt higgadtsága által volt elkerülhető a vérontás. De a lelketlen izgatott és a meggondolatlan sajtótól uszított népszennyvedély minden pillanatban elpusztíthatja a békehid utolsó pillérjét és megsemmisíthet egy harmincéves szövetséget.

Tüntetések Giolitti ellen.

Berlin, május 19. A tegnapielőtti római utcai tüntetésekről a következő részleteket jelentik:

A tömeg, amely a színházban nem tért el, a Via Cavour tele nyomult előre, hogy Giolitti lakása előtt tüntetést rendezzen. A Via Viminale téjekán azonban lovas karabinieriek meglepték a tüntetőket és szétszörték őket. A váratlan támadásra a tömeg felzúdul és kövekkel kezdtek dobálozni. Erre további attakok következtek. A tüntetők most már bedobálták a villamos ivlámpákat és a Via Viminalen asztalokból, telborított kocsikból, létrákból és virágtartókból barrikádokat emeltek.

A karabinierik ez akadályok és a sötétség miatt nem intézhettek több támadást a tüntetők ellen és a Via Firenzén visszavonultak. A tüntetők pedig felhasználták a tegyverszünetet és kitépték telegráfpóznákkal a falakba, amelyek a Via Viminale a Constanzi-színház udvarától elzárták, réseket törtek, és azután a mintegy négy méter magas falat, mintegy husz méter hosszúságban ledöntöttek és a téglákat és köveket részint a barrikád megerősítésére, részint pedig további dobálozásra használták fel. Az udvarból nehéz vasbalonokat hordtak ki és ezekkel a mellékutcákon új barrikádokat építettek. Egy hosszú drotkábel pedig az utcákon kitesztettek, hogy a lovasság ellen védekezhessenek.

A Via Depretis és a Via Nazionale felé szintén barrikádokat állítottak és az utcai lámpákat mindenütt lehúzták. A barrikádok itt-ott két méter magasságúak voltak és tökéletesen ki voltak építve. Hogy valakit keresztül bocsássanak, azt kellett kiáltania: „Halál Giolittira!”

Éjjelig a barrikádok teljesen a tüntetők kezében voltak. Végül azután rendőrök és karabinierik nyomultak elő és a vak sötétségben félelmetes dúlakodás támadt.

Köveket dobáltak a revolverlövéseket váltottak. Egyes tüntetőket a rendőrök a házak legmagasabb emeletéig üldöztek. Mintegy husz sebesülés történt és körülbelül száz tüntetőt tartóztattak le. Az anyagi kár is jelentékeny. A Via Nazionalen is körülbelül hajnali két óráig tartottak a véres zavargások. A rendőrség még újabb tüntetésektől tart. A kormány Róma környékéről mintegy 25.000 főnyi csapatot vont össze.

Róma, május 19. A Tribuna írja, hogy a Giolitti ellen szervezett tüntetések olyan mérvűek, hogy a volt miniszter elhatározta, hogy ezentul nem megy a Monte Citorio, ahol a folyosón és az előtérben ismételtelen kellemetlen

incidensei voltak. Giolitti kijelentette barátai előtt, hogy miután őt még jóakarói közül is számosan félreértették és nem akar okozója lenni nem kívánt eseményeknek, valószínűen távol fogja magát tartani a parlament huszadiki ülésétől is. Hasonlóan számos Giolitti-párti képviselő elhatározta, hogy a parlament huszadiki ülésén nem vesz részt. A teret teljesen átengedik Salandráknak.

Milanó, május 19. A Stampa közlése szerint Giolittin kívül rendíthetetlen békebarátok Luzzatti, Bertolini, Sacchi, Faeta, Schanzer és Raineri, csupabefolyásos politikus, akinek sok személyes híve és barátja van a képviselőházban. Aszociálissal együtt feltétlen többséget biztosíthatnak a neutrális politikájának, ha csak az utca mértéktelelné vált háborús agitációja meg nem gátolja őket képviselői jogaik gyakorlásában.

Salandra új tervei a holnapi ülésre.

Roma, május 19. A Giornali d'Italia ki-jejt, hogy Salandra újbóli kinevezése és a legutóbbi napokban folytatott tárgyalásai tisztázták a helyzetet. Tiszta bort kell most már önteni a pohárba. Hírogatás és félelem nélkül, de komoly és termas megfontoltsággal ki kell végre mondani a lelkeket felszabadító nagy szót.

Frankfurt, május 19. A Frankfurter Zeitung jelent Romából: A minisztertanács a parlament megnyitásával foglalkozott. A parlament mindkét házának napirendje a következő: A kormány közlései. Salandra munkatervet terjesztett a minisztertanács elé, de a végleges szövegezés csak az utolsó pillanatban lesz lehetséges, mert még kiszámíthatatlan, hogy az utolsó órában a kamara két házának össze-ülése előtt miképp alakulnak a nemzetközi viszonyok. Előreláthatólag javaslatot terjeszt majd elő a kormány, amelyben felbatalmazásokat kér. Ezt megelőzőleg a zöld könyvet fogják szétosztani a képviselők között, amely a legfontosabb okiratokat tartalmazza hatvan-hatvan lapon keresztül.

Románia nem megy Olaszországgal.

Bukarest, május 19. A Moldova jelent: A kormányhoz közeli politika-körökben szilárdan el a meggyőződés, hogy Románia az eddigi teyveres semlegesességéből semmi körülmények között sem fog kinepni, tekintet nélkül arra, hogy az olasz kormány mire határozza magát. Olaszország átás-togtatása semmiféle befolyással sem lehet Románia magatartására. Az entente csak egyetlen-egy elfogadható biztosítékot nyújthatna Románianak és az nem lehetne más, mint Oroszország alapos letörése.

E biztosíték nélkül az entente minden ígérete nem más, mint naiv lelkek megtevesztése. A szerbek is garanciát és ígéretet kaptak az entente-től, mégis kimelet nélkül feláldozták őket.

Drága az entente-nak az olasz szövetség.

Genf, május 19. A francia újságok még mindig annak a nyugtalanságnak a hatása alatt állnak, amelyet a Salandra-kormány lemondása idézett elő. Azzal vigasztalják azonban olvasóikat, hogy Olaszország népe szilárdan a háború mellett van és a parlament végül is kénytelen lesz a nép kívánságának engedni. De most már nem merik Olaszország beavatkozását a háború további sorsára olyan bátran számításba venni. Hervé a Guerre Sociale-ban azzal bátorítja honfitársait, hogy a „legrosszabb esetben” a szövetségesek eddigi ereje is ele-

geződik Németország legyőzésére. Legérdeke-sőbb azonban Avion tábornoknak az Eclairban az olasz hadsereg katonai értékéről írt cikke, melynek nagy részét azonban a censura törölte. A megmaradt részekből kiderül, hogy Avion szerint Franciaországra nézve jobb lenne az olasz segítségről lemondani, mint azt nagy áron megvásárolni.

A huszti hadseregszállítók

(Rögtönítélő bíróság ítélete. — Letartóztatott ügyvéd.)

Zaviran tudósítás.

Huszt, május 19.

Hetekkel ezelőtt nagy feltűnést keltett nem-csak Mármaros megyében, hanem az egész felvidéken, hogy váratlanul letartóztatták Káhn Jenő huszti kereskedőt, a Káhn Jakab örökösét, 50 év óta lennálló huszti cég tulajdonosát, valamint Heimfeld Náthán, Seelfreund Mór és Szendorovits Bernát huszti kereskedőket. A letartóztatottak ismert és régi kereskedők voltak, akik nemcsak a kereskedői világban, hanem a közéletben is jelentős szerepet vittek. A Heimfeld cég például egyike Mármaros megye legrégibb kereskedő cégeinek: üzletük 76 év óta áll fenn.

A kereskedőket a beregszászi cs. és kir. közös tábori bíróság ügyésze tartóztatta le. Az ellenük indított eljárást a legnagyobb titokban folytatták úgy, hogy heteken át még az sem szivárgott ki, hogy mivel vannak vádozva. A nyomozás során két újabb letartóztatás is történt: a tábori bíróság ügyésze letartóztatta még Friedmann Ignác és Hartstein Jeremiás, huszti kereskedőket.

A letartóztatások természetesen nagy feltűnést keltettek, de világosság csak akkor kezdett derülni a titokzatosnak látszó ügyre, amikor a beregszászi cs. kir. közös tábori bíróság mint rögtönítélő (statáriális) bíróság főtárgyalást tartott Schneier O. közönségseregbeli élelmezési tiszt előtt.

Schneier ellen az volt a vád, hogy a fenn elsorolt kereskedőknél a minimális arra alkudta le a tőlük vásárolt portékák árát, azután üres számlablankettákat vett tőlük és azt ő maga töltötte ki olyan maximális összegre, amilyen összegben az intendatúra szabta meg az illető portékák árát. Schneier így igen tekintélyes összeget takarított meg — a saját számára.

A polgári vádlottak ellen tehát az volt a vád, hogy az üres számlablanketták átengedéseivel bűnrészessé váltak a Schneier által elkövetett csalásokban. Schneiert a hadbíróság előtt Rosenfeld Viktor dr., a legkiválóbb pécsi kriminalista képviselte.

A hadbíróság Schneier hadnagyot golyó általi halálra ítélte, de a hadtestparancsnok kegyelmezési jogánál fogva életfogytiglani tegyházra változtatta át az ítéletet.

Az eljárás során Schneier elmondta, hogy egyizben Seelfreund, akitől ő a hadsereg részére szénát vásárolt, sürgette nála a szénáért járó követelésének kifizetését. Ezt a hadnagy ki is fizette, de nem lévén ideje a számla, illetve a nyugta kiállítását bevárni és a számlátokkal bajlódni, azt mondta Seelfreundnak, hogy csak írjon rá egy üres papírt, ő majd kilogja azt tölteni. Később, mikor Schneier ki akarta tölteni az üres ívet, már nem emlékezett arra, hogy mennyiért vette a szénát és mennyit fizetett ki Seelfreundnak azért beirta a nyugtába azt a legmagasabb összeget, amely az intendatúra által megszabott árak mellett Seelfreundnak járhatott. Ilyen-

formán a pénztárban többlete maradt, amit a maga részére vett ki onnan.

Ez az eset adta neki az eszmét, hogy ilyen üres számlablankettákkal és nyugtalapokkal lehet manipulálni.

A letartóztatott polgáramberakból egyenként kiderült, hogy szállításaik nem estek kifogás alá.

Hat hétig voltak a huszti kereskedők a beregszászi cs. kir. tábori hadbíróság letartóztatásában, amikor a Schneier ügy főtárgyalása után, mint magyar állampolgárokat, áttették őket a mármaroszigeti honvédhadbíró-sághoz, amely a kassai honvédhadbírósnak egy különítménye.

A kassai honvédhadbíróság megállapította, hogy az ügy nem tartozik az ő hatáskörébe és áttette az ügyet a huezsi kereskedők védőjének, Kelemen Samu dr. előterjesztésére a mármaroszigeti kir. törvényszékhez. Ez a döntés azért is nevezetes, mert ez volt az első eset, amikor a katonai bíróság megállapította saját illetékességének hiányát és az általa nyomozott ügyet további eljárás végett a polgári bíróságnak tette át.

A huszti kereskedők ügye eszdősierint a mármaroszigeti kir. ügyészségen van, ahol ei fogják dönteni, hogy van-e ügyükben büncselekmény. Az erre irányuló döntés annál érdekesebb lesz, mert a letartóztatottak között van olyan is, aki nem is állott közvetlen összeköttetésben Schneierrel, csak olyan kereskedőnek szállított, aki viszont Schneiernek adta el a portékát. Ezekbe az ügyekbe, illetve Schneier hadnagy ügyébe szorosan kapcsolódik bele a Lichtenberg Emil dr. nuszti ügyvéd ellen indított eljárás.

Schneier hadnagy ugyanis az ellene folytatott eljárás során beismerte, hogy az üres számlablankettákkal fizött manipulációk segítségével 90 ezer korona készpénzt tett felre. Bevallotta azt is, hogy a pénzt abban a Wertheim-szekrényben tartja, amelyet házigaazdájától, Lichtenberg dról kapott kölcsön a amely az ő szobájában áll.

A hadbíróság kiküldötte azonban a Wertheim-szekrényben csak 10 ezer koronát talált. Mikor ezt az eredményt közölték Schneierrel, a hadnagy azt a gyanút fejezte ki, hogy a hiányzó 80 ezer koronát senki más nem vehette ki a szekrényből, mint Lichtenberg dr., akinek a Wertheim-szekrény kulcsaiból másolatokkal kellett rendelkeznie.

Ezre detektívek jelentek meg Lichtenberg dr.-nal, akik az ügyvédet letartóztatták. Meghagyták azonban Lichtenberg dr. feleségének, hogy kutasson tovább a hadnagy szobájában, hátha valahol megtalálja az eldugott pénzt.

Lichtenbergné kutatása eredménnyel is járt. Pár nap múlva jelentette ugyanis a honvédtügyésznél, hogy a hiányzó 80 ezer koronát megtalálta Schneier ágyában, a számlaszakban elrejtve.

Lichtenberg dr. azonban még ezzel sem lett tisztázva. A katonai kincstár ugyanis fel szokta jegyezni az egyes bankjegyek számait, amikor azokat a katonai intendatúrákhoz, ezek pedig, mikor az élelmezési tisztekhez juttatják. Mikor a detektívek Lichtenbergert megmotozták, találtak nála egy ezer koronás bankjegyet, amelynek a száma megegyezett az intendatúrájánál feljegyzett bankjegyek egyikének számával. Lichtenberg azzal védekezik, hogy ő Schneiernek pénzt váltott és úgy került hozzá az ezres bankó. Lichtenberg szintén le van tartóztatva és ő is a mármaroszigeti kir. törvényszék foglya.

A legöregebb szolgálatonkívüli fiszt.

(Aradmegyei jegyző a déli harctéren. — Ötvennyolc éves hadnagy. — Kulik Dezső katonái között. — „Elmegy az apánk.”)

Arad, május 19.

A jegyzői kar képeste volt a múltban és alkotja ma is egyik legfontosabb tényezőjét annak a hatalmas gépezetnek, mit közönségesen államszervezetnek nevezünk. Böles, okos törvényeket és szabályrendeleteket hozni: ez kétségkívül a felsőbb fórumok munkája és érdeme; de végrehajtani azokat bölcsen és tapintatosan a nemzet sémét képező legalsó rétegekben, átvenni azokat a tudatlanság vagy rosszakarát szülte százféle akadályon át is a nép köztudatába: el kell ismernünk, hogy tekintetben az érdem oroszlanrésze azokat a munkával leromkadásig megterhelt falusi jegyzőket illeti, kiknek kezeiben futnak össze legalsó fokon az országkormányzás összes szálai, kik az államélet minden irányára kiterjedő munkájuk által kicsiben egy egész kabinet munkakörét ölelik fel. Ez a jegyzői kar nemcsak nagyértékű munkásságával áldoz a nemzet oltárán, de meghozta az áldozatát azzal is, hogy nagyon sok tagja által vesz részt abban titáni küzdelemben, amelyet a vérzivataros világforgatagban létünkért és szabadságunkért vivunk.

A harctéren küzdő sok ezer jegyző közül — engedessék meg nekem — hadd mondjak el egyet-mást vármegyénk derék jegyzői kara egyik közbeesülésnek örvendő nesztöréről: Kulik Dezső vadász jegyző a törvényhatósági bizottsági tagról.

Kulik Dezső, mint szolgálatonkívüli honvéddahadnagy, múlt év augusztus 23-án kapja a behívót, hogy 58 éves öszülő tejjel vonuljon be fegyveres szolgálatra Nagyváradra. S míg mások mindenek legnagyobb megütközéssel veszik a szokatlan behívás hírt, addig ő egy percig sem gondolkozik, hanem előkezesi padlásán lomjai közül egykori avas katonaládáját, lekasztja szobája faláról 1884. óta szegen függő régi kardját, elbucszuk nitvesétől, gyermekeitől, unokáitól a megyébe, hogy mint a hadsereg legöregebb tartalékos hadnagya bevonuljon a nagyváradi 4. honvédszerezhhez szolgálatra. Itt Lukács Géza ezredes ügyis, mint volt aktív tiszt, úgyis, mint legöregebb hadnagyot mindjárt századparancsnokká teszi a Kulik Dezső szeptember 5-én elindul öreg néptelkelőkből álló századával a déli harctérre Sarajevoba. Ott azt a megbízatást kapja, hogy századával fedezze lidzsefürdő körül azokat a vonatokat, melyek a Hercegovinába betört montenegróiak vad csordája elől menekülő lakosok ezreit szállítják Bosznia belsejébe. Innen két hét múlva Mostárba rendelik; majd azra a hírré, hogy a montenegróiak Avtovánál is betörték, az ott levő csekély létszámú határőrség megerősítésére zászlóaljával égbe emelkedő hegyeken keresztül erőltetett meneteléssel két nap alatt a Mostártól 103 km.-re levő Avtovára érkezik.

Avtovára, távol mindenik hercegovinai erődüktől, közvetlenül a montenegrói határszélen fekszik, egészen közel ahhoz, hol a szerb és montenegrói határ összeesőgellik, így könnyen kivoltak téve honvédeink annak, hogy a montenegrói és szerb tulerő részéről jövő koncentrikus támadás által a megsemmisítés, vagy bekerítés veszélye fenyegeti őket. E vad, sziklás nehéz terepen hét álló hétig küzdött Kulik Dezső vitéz honvédeivel, míg végre az okt.

3-i, 6-i, és 24-30-i ütközetek pusztító tűszél szemben a montenegrói hordák visszavonulni voltak kénytelenek határaik mögé.

E harcokban nemcsak személyes vitézségével tünt ki Kulik Dezső, hanem a legénység iránti humanus, jószágos bánásmódjával is. Megosztotta velük a sziklás, nehéz terep minden nyomorúságát és nélkülözéseit; századja egészen kivált az ezredből, mert ő áldott humoros kedélyével a legsűrűbb golyózáporban a legnagyobb fáradalmak között is kitartásra és halálmegvető ellentállásra tudta lelkesíteni honvédeit. Katonái rajongásig szerették a nagy szeretetüknek iránta azzal is kifejezést adtak, hogy egymásközt mindig csak „apánk”-nak szólították Kulikot. Es csodálatos, hogy azt a hosszú őszi és téli hadjáratot 58 éves korral annyira bírta, hogy soha még legkisebb hűlést sem kapott. Annak idején közölte is egyik nagyváradi lap, hogy a zászlóalj tisztjei közül egyedül Lukács ezredes és Kulik Dezső az, kik minden betegség nélkül éltek át a nehéz harcok küzdelmeit. Érdemeiért még ott a harctéren főhadnaggyá léptették elő.

Miután Avtovára környékét megtisztították az ellenségtől, a határszélhez szinien közel fekvő Trebinje erdőjébe lett vezényelve honvédeivel, mely egyike a leghatalmasabban kiépített erődeinknek s annyira fontos, hogy jelenleg is egyik altábornagyunk annak a parancsnoka. Ide már nem merészeltek eljönni a montenegróiak, így itt csak erődszolgálatot teljesített Kulik a századával. Közben községéből, Vadászról egymás után többször is kérelmezte az előjáróság a hadvezetőséget jegyzőjük hazahozására; hiába panaszkodtak kérvényükben, hogy községük, a harctéren szolgáló lelkészük, orvosuk, három tanítójuk és segédjegyzőjük távolléte folytán teljesen vezetők nélkül áll, mert kérvényük mindannyiszor azzal jött vissza, hogy Kulik főhadnagy a legénységnek iránta való gyermeki ragaszkodása és a legénységre való lelkesítő befolyása miatt nélkülözhetetlen a harctéren.

Községe sok kérvényezésének végre egyszer mégis foganatja lett. Ez év április 10-én a várparancsnoktól rendelet jött, hogy Kulik Dezső adja át századát, hagyja el Trebinjét s jelentkezzen ezrede törzsénél Nagyváradon. A hírré, hogy Kulik elávozik közülök, összesugtak a zászlóalj tisztjei s elhatározták, hogy méltó módon vesznek búcsút szeretett bajtársuktól úgy ők, mint a legénység.

Április 11-én folyt le a megható aktus a trebinjei vár egyik erődjében, amikor századja tisztelegve eivonult Kulik előtt, majd körébe sorakozott a legénység s Radó Dezső tartalékos főhadnagy, nagyváradi banktisztviselő, mint új századparancsnok búcsúztatta el gyönyörű bosszú kíséretében a tisztek nevében Kulikot, a legénység megbízásából pedig egyik őrmester mondott szeretettől és fájdalomtól áthatott beszédet, de beszéde vége zokogásba rult bele s vele sirnak századjának harcedzett öreg honvédei valamennyien, majd a könnyekig megindult legénység eme kiáltással: „itt hagy az apánk!” mind Kulik köré gyűltek s kezét és ruháját oszokolták szeretett századparancsnokuknak. Kulik aztán eljött Nagyváradra, hol csakhamar kézbesítették neki a felmentését, illetve szabadságolását és most

ismét a vadász jegyzői hivatalba dolgozik, hogy tovább folytassa azt, amit augusztus 23-án félbehagyott.

Ezeket az adatokat pedig csak úgy lopva írogattam össze a vele való beszélgetéseim során; bizonyára, ha tudta volna, hogy még papírra is vetem és nyilvánosságra hozom élményeit, úgy ismert szerénysége folytán el se mondta volna előttem azokat.

Nagyszerénd.

Gyenge János dr.
református lelkész.

A második hadikölcsön jegyzése Aradon.

az Aradi Közlöny Tudósítóján.

Arad, május 19.

A feszült külügyi helyzet napjaiban semmivel sem csökken az ország áldozatkészségének megnyilatkozása, sőt azt lehetne mondani, hogy éppen az események hatása alatt kétszeres erővel emelkedik ki az az odaadás és készség, amellyel a haza polgárai anyagilag is hozzájárulnak harcoló seregeink ellátásához. Aradon teljes erővel folytak az aláírások a hadikölcsönre. Az összes intézeteknél ma a következő jegyzések történtek:

Az Aradi Első Takarékpénztárnál a következő jegyzések történtek ma:

Tolnay Lajos	6000 K
Domány János	1000 K
Rechnitz Miksa	10,000 K
Dollereder Emil alezredes	9200 K
Aradi fűrészgár r.-t.	10,000 K
Kisebb tételekben	20,100 K

A mai napi jegyzések összege 56,400 korona.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál a mai nappal a jegyzett hadikölcsönök összege 336,000 koronára emelkedett.

Az Aradmegyei Takarékpénztárnál a jegyzések összege immár 1,752,300 koronára rug. A mai nap nagyobb jegyzései a következők:

Dittfurth Graziana báró	25,000 K
Aradi fűrészgár	6000 K
Rosu Szvetozár	6000 K
Barbuoz János	3000 K
Rechnitz Miksa	1500 K
Geli János	2000 K
Berger Sarolta	2000 K

Az Ipar- és Népbanknál összesen 103,800, a Viktoria takarékpénztárnál a mai 1600 koronával összesen 84,700, a Polgári Takarékpénztárnál a mai 5000 koronával 90,000 koronát jegyeztek.

Az Aradi Kereskedelmi Banknál az eddigi jegyzések 44,300 koronát tesznek ki, mely jegyzések kizárólag a gazdaközönség részéről történtek. Nagyobb jegyzések: Gantner János 5000 kor., Angele Mátyas 5000 kor., Sági Henrik 5000 kor., Lustig Minály Aradszentmárton 2000 kor., Haubenreich Márton Aradszentmárton 3000 kor., Adelmann János Aradszentmárton 3000 kor., Durst György Aradszentmárton 2000 kor., Göpfirich János Ujszentanna 3000 kor., Pech József Zádoriak 6000 kor., Eisele Jakab Zádoriak 3000 kor., Wittmann J. Elek 3000 kor., Mahler József Elek 3000 korona.

Az Aradi Általános Takarékpénztárnál a jegyzések meghaladták a 40,000 koronát. Az utóbbi napok nagyobbjegyzései: Aradi Újságírók Segítőegyesülete 10,000 korona. Freud Fülöp 2000 korona, Vaskereskedelmi Nyugdíj-egyesület Andrányi-alapja 1000 korona, Kornia Arminné 1000 korona.

Az Aradi Lloyd-társulat választmánya elhatározta, hogy úgy mint az első hadikölcsön alkalmával, tízezer koronát jegyez az új hadikölcsönből.

Egy millió koronát jegyzett Arad a hadikölcsönre.

(Urbán Iván báró elismerése az ajánlattevő bankoknak.)

Az Aradi Közlöny-tudósítójától.

Arad, május 19.

Arad város törvényhatósága ma rendkívüli közgyűlést tartott Urbán Iván báró főispán elnöklésével és egyhangú lelkes határozattal mondotta ki, hogy egy millió koronáért vásárol 5 és fél százalékos kamatozású hadikölcsönt.

A vásárlás módzatai is ismereteseek már, mert az Aradi Közlönynek a pénzügyi bizottság legutóbbi üléséről irt tudósításából tudott dolog, hogy az Aradi Első Takarékpénztár igazgatóságának nevében Ottenberg Tivadar udvari tanácsos oly elismerésre méltó, őszint és a város intencióival kongruens ajánlatot tett, amelyért ma a főispán és a törvényhatóság nevében fejezte ki elismerését. A bizottság határozatához képest mindazokat a pénzügyi intézeteket felszólították ajánlattételre, amelyeknél a városnak pénze van. Ma délig beérkezett ajánlatokkal Vannay Gyula tanácsnok elnöklésével tartott ülésében foglalkozott a pénzügyi bizottság és ennek javaslata került a közgyűlés elé.

Az Aradi Első Takarékpénztár ajánlatával teljesen egyenlő feltételek mellett hajlandó az Aradi Polgári Takarékpénztár is a kölcsönjegyzést eszközölni, míg a többi intézet mind drágább.

A közgyűlés a pénzügyi bizottság javaslata alapján úgy határozott, hogy egy millió koronáért vásárol hadi kölcsön kötvényt és pedig oly módon, hogy 500.000 koronáért az Aradi Első Takarékpénztártól, 500.000 kor.-t pedig az Aradi Polgári Takaréktól. A nyitandó kölcsön számláért az első évben öt százalékot, azután pedig az Osztrák-Magyar bank váltó kamatlábjának megfelelő kamatot fizet. Mindkét intézet 90,30 koronás árfolyamon számítja a város rendelkezésére bocsátandó kölcsön-összeget és beleegyezik abba, hogy azt a város felmondás nélkül bármikor visszafizetheti.

A közgyűlés helyesléssel fogadta a két pénzügyi intézet fényes ajánlatát. Somló Armin dr. elismeréssel emlékezett meg a rendkívüli előnyös feltételekről, de rámutatva arra, hogy az első ajánlatot benyújtott Központi Takarékpénztár is elismerést érdemel, — mert ama feltétele, hogy az első év letelte után a bankkamatlábban felül még egy fél százalékot kér, csak látszólag teszi drágábbá a pénzt, mert ez a bank kötelezőleg kimondotta, hogy egy év után sem mondja fel a kölcsönt — azt indítványozta, vegye be a közgyűlés a feltételek közé azt is, hogy a bankok nem mondhatják fel a kölcsönt.

— Csodálkozom — mondotta Adler Andor — hogy a bizottsági tag ur az ajánlattevő bankok előzékenységet ilyen kikötéssel akarja honorálni. Nem szorul bizonyításra, hogy a pénzügyi intézetek óvakodni fognak, hogy azzal a várossal szemben, amely ügyfelük és betevőjük, nem a legelőzékenyebb módon járnának el a jövőben is és csak eszükbe is jusszon, hogy egy év letelte után drágábban akarnak adni a pénzt. Ezt nem tessék már azért sem, mert ez visszafelé sültetne el és a város ezt súlyosan megtorolhatná. Kérem, hogy a törvényhatóság legyen bizalommal a bankokkal szemben a jövőt illetően is úgy, mint múltban volt. (Általános helyeslés.)

— Mikor a bankok részéről a legnagyobb előzékenységet tapasztaltuk — mondotta Var-

jassy Lajos polgármester — akkor én nem félek, hogy azok visszaélnek a bizalommal. A Központi Takarékpénztár sem jelenti ki, hogy az egy év letelte után nem mondhatja fel a kölcsönt, tehát az sem köti le magát bizonytalan időre és lehet, hogy rövid időn belül is emelné a fél százalékot. Kérem, hogy fogadja el a közgyűlés az előnyös ajánlatokat és mondja ki egyúttal, hogy az a határozat, amellyel az autobuszokért befolyó összeget hadikölcsön céljaira köthette le, tárgytalan.

A közgyűlés egyhangú határozattal elfogadta ezután a tanács javaslatát és Vannay tanácsnok javaslatára még azt is kimondotta, hogy ez a határozat csak birtokon kívül tehető.

— Miután a törvényhatóság már meghozta határozatát — mondotta a főispán — elmondhatom én is a véleményemet, amellyel a közgyűlés állásfoglalását előbb nem akartam befolyásolni. Dícsérettel kell megemlékeznem az aradi pénzügyi intézetekről hazafias szellemre mutató előzékenységükért, de különösen arról a két bankról, amelyek egy fillér haszon nélkül bocsátják a város rendelkezésére tőkéiket. Eppen azért, mert így cselekszenek, merem kifejezni azt a véleményemet, hogy nem hihető, hogy az egy év leteltével a kikötött kamatnál többet kérnének. (Általános helyeslés.)

A főispán szavaival a közgyűlés befejeződött.

H I R E K.

Tisza István gróf biztosította Arad husellátását.

(Jankovich Lőrinc jószágkormányzó a polgármesternél. — Újabb állatállományt kapott a város.)

Az Aradi Közlöny-tudósítójától.

Arad, május 19.

Eppen ma irtuk meg, hogy Arad város husellátásának további biztosítására rövidesen igen fontos intézkedéseknek kell történniök, mert különben a hónap végével igen kellemetlen helyzetbe kerülhetne a város közonsége. Örömmel jelentjük, hogy igen rövid idő telt el a jelentés óta és a város országgyűlési képviselője Tisza István gróf miniszterelnök már ismét bebizonyította, hogy még ma, amikor ugyyszólván világok sorsának intézésében kell részt vennie, még ma sem feledkezett meg arról az ígérteréről, hogy a város minden közérdekű ügyének megértő barátja, meleg szívével pártolója lesz.

Tisza István gróftól kérte meg Varjassy Lajos polgármester a múlt héten tartott ár-megállapító bizottság felkérésére, hogy járjon közbe a földmivelésügyi miniszternél oly célból, hogy a város a mezőhegyesi állambirtokról a jövő hónapokban is kapjon élő jószágot. A múltkor vétellel május végéig el lesz a város, de már júniusban husinségtől kellett tartani és azzal a gondolattal foglalkozott az említett bizottság, hogy hushagyó napokat rendel.

A földmivelésügyi miniszter azonban intézkedett és teljesítette a város kívánságát. Ma megjelent Varjassy polgármesternél Jankovich Lőrinc jószágkormányzó és a miniszter megbízásából előadta, hogy ő a legmesszebbmenő jóakarattal segítségére lesz a városnak és rendelkezésre bocsátja a kimérésre felhasználható szarvasmarha és sertésállományt. A kormányzó adatai szerint van egyelőre körülbelül 150 darab hizó tinó, ami július végeig teljesen fedezi a szükségletet, van továbbá 1500 darab szertés, de ha ez elfogy, akkorra még 800

darab elkészül, úgy hogy zsír és sertésbőr miatt hónapokra nincs gond. Jankovich kormányzó, aki eddig is a közonség hálájára és elismerésére méltó jó barátunknak mutatkozott, azt is kijelentette, hogy az árak tekintetében is kedvező alakulattal biztathat, mert a most átvételre kerülő jószág valószínűleg olcsóbb lesz.

A polgármester természetesen a legmélyebb köszönetét fejezte ki a kormányzó előtt, akinek meghívására már vasárnap egy bizottság Mezőhegyesre utazik, hogy a jószágot megtekintse és az árakban megállapodjék. Megjegyzendő, hogy a város augusztus végéig veszi át az anyagot tetszés szerinti mennyiségben.

Két hónapi szükséglet tehát már fedezve van, de különben is van rá kilátás, hogy a város mindig rendelkezék a szükséges hús felett.

Erdekes megemlíteni, hogy a husárak csökkenése már Bécsben tapasztalható, mert a két hushagyó nap, a kedd és péntek, egyharmadával csökkentette a szükségletet és a legutóbbi vásárra már ezer darabbal kevesebbet hajtottak fel.

Dicsőséges seregeink Galiciában olyan hadizsákmányra tettek szert, annyi élőállatot jutott a birtokunkba, hogy két hét óta az ország belsejéből nem kell szarvas marhát a harctérre szállítani, sőt a hadvezetőség az inséges vidékek lakosságának is juttat marhát.

Ez a körülmény is beteljesíti a husárak alakulását és a közel jövőben árredukciónak lesznek.

— Első osztályú vaskeresztet a győzelmeket jelentő Höfernek. Bécsből jelentik: A német császár Höfer altábornagynak, a vezérkari főnök helyettesének, az első osztályú vaskeresztet adományozta.

— A lugosi mandátum. Lugosról jelentik: A Burdia Szilárd lemondásával megüresedett karánsebesi mandátumra a karánsebesi nemzeti munkapárt egyhangulag Baugarten Emil bárót jelölte.

— Szász kitüntetés királyunknak. Bécsből jelentik: Rex gróf bécsi szász követ kihallgatáson adta át ő felségének a legmagasabb szász érdemrendet, a Szent Henrik-rend nagykeresztjét és lovagkeresztjét.

— A házezred gyásza. A most megjelent 178. veszteség listájában a következő elesett 33-as katonákról ad számot: Földes Henrik egyéves önkéntes tizedes 8. század, Halik János 8. század, Karácsonyi István 9. század, Kiss Mátyas 8. század, Kőmives József 9. század, Krisán Miklós 9. század, Merkovich Márk őrmester 8. század, Miklós Pál 11. század, Stödner Ferenc szakaszvezető 8. század, Szimjon József 9. század, Szuba György tizedes 8. század, Tremmel György 9. század, Vig Antal 9. század, Zabos György 8. század, Zsulán István 8. század.

— A keletporoszországi pusztulás. Berlinből jelentik: Megállapították hivatalosan, hogy a pillkalleni kerületben az oroszok 2672 épületet hamvasztottak el és 900 polgárt hurcoltak el Oroszországba. A tizenhat többi keletporoszországi kerületben még ennél is nagyobb pusztítást végzett az ellenség.

— Halálozás. Eliás Mór a pécskai kereskedő világ egyik oszlopos tagja ma 78 éves korában Pécskán meghalt. Az elhunytat felesége szül. Blau Julia és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése f. hó 20-án délután 5 órakor lesz.

— Aradi huszárok a hadsereg arany-könyvében. Kremser János és Baduk Döme szakaszvezetők, Kuss István és Bargula György káplárok, Molnár Ferenc, Czukora Döme köz-huszárok és Katona György őrmester, valamennyien a 3-ik huszárezred vitézei, több ütközetben tüntették ki magukat nehéz helyzetben vakmerőségük, elszántaságuk és példászerű kitartásukkal. Ezenkívül ismételtén vállalkoztak önként vészedelemes feladatok teljesítésére mint ordonánccok, a melyet ügyesen meg is oldottak. Ez alkalmakkor sok ellenséget sikerült elfogniok. Baduk szakaszvezető az 1. oszt. ezüst vitézségi érmet, a többiek II. oszt. ezüst vitézségi érmet kapták.

— Letartóztatott horvát hadseregszállítók. Zagrabból jelentik: Az itteni királyi ügyészség rendelkezése letartóztatott Vinkovciban Rendeli Miksát és Rohacs Antal cipészt, valamint Fingernagel Istvánt, a hadseregszállítások körül elkövetett csalások miatt. Rendeli, akit társaival együtt esendőrk kiserített a fogházba, nagyobb mennyiségű bakkancs szállítását vállalta el és a nevezett cipészekre bízta azoknak elkészítését. A bakkancsokért tizennyolc koronát vett föl darabonként, de a bakkancsok oly rossz anyagból készülnek, hogy egy napi használat után valósággal szétmálltak.

— A megostromolt zászlórud. Konstantinápolyból jelentik: Az alexandrettei német konzulatus épületének bombázásáról a következő újabb hírek érkeztek ide: Amikor a D'Estrees nevű francia cirkáló megjelent a kikötő előtt, parlamentair utján közölte a német konzullal, hogy nem tűri meg a német lobogót a konzulatus épületén, mert „az a zászló egyet jelent a barbársággal.” Mialatt az alkonzulatiohorna kereskedővel elszállította a konzulatusról a levéltárat, a francia hadihajó megkezdte a bombázást. Eichhorn könnyű sebeket kapott. Két szoba kivételével a konzulatusi épület és a szomszédos lakóház elpusztult. A hadihajó tizenöt lövést tett és az ötödik eltalálta a zászlórudat.

— Aradvármegye felírata a borfogyasztási adó eltörlése céljából. A képviselőház tegnap ülésén a felirati bizottság bejelentette a Háznak, hogy Aradvármegye a borfogyasztási adó eltörlése céljából feliratot intézett az országgyűléshez. A bizottság javaslata az volt, hogy mivel ebben a tárgyban a képviselőház a IV-ik ülészakában már hozott határozatot, — ezen felírat a házszabályok 240. §-a értelmében, érdemleges tárgyalás nélkül, — az e tárgyban már hozott határozatnak megfelelően adassék ki a pénzügyminiszternek. A Ház a javaslatot elfogadta.

— Hámori László adománya. Hámori László dr. országgyűlési képviselő, aki a Mladin-féle bünper alkalmából mintegy két hetet időzött Nagyváradon és gazdagon áldozott a háborús jótékonyaságnak, amennyiben 1200 koronát adott át Rimler Károly polgármesternek, hogy azt háborús jótékonycélokra használja fel. Ebből az összegből 500 koronát a Jobbkéz-egyesület kapott, amelyet az egyesület nevében Pally Lajosné már át is vett.

— Manapság a tiszta ivóvizről előzetes gondoskodás különösen nyaralóhelyeken legnagyobb fontossággal bír. Mint izletes jóízű csatládi ital óvintézkedés céljából mindenféle ragályos betegség ellen a Giesshübler savanyuvíz a legjobban ajánlható. 8721

— Kimutatás az izr. jótékony nőegylet és annak tagjai által szolgáltatni szokásos ünnepi templomdísz megváltására a háboruban megvakult katonák javára beérkezett adományokról: Az izr. nőegylet megváltása 50 korona, báró Neuman Alfrédné 20 korona, Münz Mártonné 10 korona, dr. Meszlényi Emilné 10 korona, Szabó Albertné 10 korona, Geller Izidorné 5 korona, dr. Rosenberg Sándorné 2 korona, Schwartz Malvin 2 korona, Braun Margitka 1 korona.

— A városligeti kórház vezetősége ezúton mond hálás köszönetet a következő adományozóknak, május havi adakozásukért: Fábán Lajosné, Fábán Lászlóné, Laczay Endréné, Vámosyné, Gellényi Róberiné, Gellényi Sándorné, Lászlóffyiné, Gáhliné, öz. Kleinné, Drahoczkyne, Salamon Augusztá, Fábán Margit, Odrubay Berta, Fábán Józsefné, Szalay Ilonka, Rokay János, Romanovszky Gyula, Lészay Sándorné, Hauser Károlyné, Brasch tejsarnok, Steigensberger Mihályné, Bing öög, Kovacsics Gyuláné, Apolló színház a német katonák részére tartott külön alkalmi előadás, Szedressy Győző, Konez Józsefné, Farkas mészáros, Lázár Rózsika.

— Az Apolló-színház jótékonycélu előadásai. Az Apolló-színház mozinapiját teljes siker koronázta. A közönség élénk érdeklődést mutatott a mai előadások iránt is, amelyeknek minden bevételét az igazgatóság az Augusztagyorssegélyalpnak és a Vöröskeresztnek ajánlott fel. A közönség a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott az Apollóról, amely minden áldozatot meghozott, hogy pénztárnál minél nagyobb összeg gyűljön össze a nemes célra. A bemutatott dráma: Az ördög, a filmpiac legújabb termékeinek nagyszerűen sikerült alkotásai közé tartozik. A darab szüzséje idegesítően érdekes és eredeti és a kiállítás a tesztiesen szép. A grandiózus, ottelvonásos dráma még csütörtökön marad műsoron. 3

— Köszönetnyilvánítás. Az áldozatkészség és hazafiasság lélekemelő példáját adta Aradszentmárton község német ajku polgársága, amidőn az aradi „Vöröskereszt” kórházak részére a következő adományokat adta össze: 161 kg. hus és szalonna, 79 kg. zsír, 720 kg. liszt, 250 kg. burgonya, 40 kg. gyümölcs, 194 kg. bab, 1870 db. tojás, 73 l. bor, 1 és két l. törkölypálinka, 17 üveg befőtt, 24 üveg paradicsom és 246 korona készpénz. Hogy az adakozás így szép eredménnyel végződött, az egyrészt a község nemeseleki vezetésének, a plebánosnak, jegyzőnek és községi bírónak köszönhető, kik a Vöröskereszt kiküldöttjeit munkájukban a legmészebbmőnő támogatásban részesítették. A „Vöröskereszt” elnöksége ez uton fejezi ki halálát és köszönetét a község nemesszívű lakosságának.

— Kacagj Bajazzo! (Az Uránia Schildkraut filme.) Művészi esemény színhelye volt tegnap a színház, melyben egy kiváló művészi együttesnek szenzáció számba menő produkcióját mutatta be egy mesteri eredeti tragikomédia. Keresnünk kell a fonalat, melyen lépésről lépésre követni tudjuk azt a sok művészen nagyzerűt, amit a tegnapi est nyújtott. Schildkraut, Ferdinand Bonn, Abel, Hanni Weisse, Terwing, a színészet e legnagyobbjai egy ragyogóan megírt tragédia keretében mutatják meg, hogy a filmen van művészet, van tökéletesség. Szinte kérdezhetnők, van-e olyan film, mely ennél nagyobb bizonyosságot tesz a mozi magas nivójáról? Elejétől végig lebilincselő meseszöveg, telve poézissal és ha különös módon is, finom pikantiával egy pillanatra sem enged szabaddon a szemlélet. — Moisi „A lejtőn” holnap az Urániában. 5

— Ritka bélyegek nagy választékban Kerpelnél.

— Fischer Simon nagyáruházának rövid kivonata a pünkösdi saisonra, u. m.: fiu és leánykák részére csinos ruhácskák, nyári szalma és vászon kalapok, szép svetterek és sokerlik, finom női cérna-harisnyák már 1 koronától, szép nyári női keztyűk és selyem-ernyők, férfi lüster-sapkák és számtalan itt fel nem sorolható tárgyak. Mindenkinnek érdekében áll a Fischer áruházat fel keresni a Szabadság-téren. Fénykép kedvezmény. 227

— Kereskedelmi szaktanfolyam. Minden hó elsején új (gyors-, gépirási-, könyvelési) tanfolyamot nyitunk. Tandíj összesen 50 korona. Beiratkozás a délelőtti órákban. Ziffer és Hollós. Báró Bohus-palota. 1987

— Tennis verők, tennis labdák, footballok, cipők, utazó kofferok, uti készletek, női táskák, kozmetikai és háztartási cikkek, legolcsóbban Hegedüs Gyula cégnél, Arad, Andrássy-tér 15. 191

— Jó szívarkahüvelyek Kerpelnél.

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 161
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — 161
Nyomda	— — — — 161

Berlini egyetemi hallgató az orosz foglyok közt.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szoínok, május 19

A legutóbb a hadtápvonalakról beszámított orosz hadifoglyok közt érdekes ember akadt. A foglyok közt abban a szállítmányban kevés volt a tiszt, altiszt is alig akadt köztük. Talán ketten vannak káplári rangban és ezek közül az egyik a kielcei kormányzóságból való. Huszonöt éves német ajku orosz alattvaló, akinek az ösei vagy kétszáz évvel ezelőtt költöztek át Oroszországba. Tartalékos egy éves önkéntes, civilben pedig filozopter. A duklai előnyomulásunk alkalmával esett foglyul. Jobb lábán keresztül szaladt egy golyó és sok-sok halott és sebesült között feküdt a Kárpátok egyik hatalmas lenyvesében és ott találtak rá a mi szanitéseink.

— Így nagyon jól érzem magamat, — mondja a kérdezősködő hírlapírónak — A sebem is gyógyul és azt hiszem rövid időn belül teljesen egészséges leszek. Egyetemi hallgató vagyok és már három éve a berlini egyetemen hallgatom a filozófiát. Mint a hogy az egész élet, az életnek minden öröme és bánata a véletlen alapul, épen olyan véletlen eset az is, hogy én most itt Kolozsvárra kerültem megsebesülve, hogy én háborúba voltam és hogy egyáltalában kilenc hónapig voltam a legkeservebb állapotok között az orosz armádia tagja. Tavaly június 23-án lekölökváltam a berlini egyetemen. — A kollokvium után az egyik kollégám mondja nekem, hogy meghívták Königsberg mellé egy kastélyba nevelőnek havi 130 márka és teljes ellátás javadalmazással. — Ő azonban azt az állást nem fogadhatja el, mert az édes apja meghalt és haza kell mennie a gazdaságot vezetni. Ha azonban én akarnám elfoglalni ezt az állást, nagyon szívesen ajánlana Martin Blatter urnak. — Így hívták ugyanis azt az urat, akinek a nevelő kellett.

64 C° hőfokával és radioaktivitásával
rheumát, ischiást, izsadmányo-
kat, osontöréseket

Alkalkikus thermápjával
hurutokat, gyomor-, eukor- és
vesebajokat

Jódtartalmu forrásával
gyermekbetegségeket, alkati ba-
jokat és érlelmeszesedést

páratlan eredménnyel gyógyít Lipik-fürdő.

Leó-, fürdő- és iszapkúrák, diétás konyha, villamos gyógymód, napfürdők, fürdőkkel egyesített pensió-rendszer.
Prospektust ingyen küld Lipik hő- és iszapfürdők részvénytársasága.

8775

— A legnagyobb örömmel kaptam ezen az ajánlaton. Nekem szegény szüleim vannak és úgy gondolkodom, hogy inkább dolgozom a vakáción is, mintsem hazamenjek Oroszországba.

— Blatter ur Berlinben volt és még az nap délután bemutatott neki a kollégám és meg is egyetünk vele. Az állást július huszonötödikén kellett volna elfoglalom, mert akkorára kellett a gyerekeknek az intézetből hazamenniük. Kaptam is 100 márkát előleget és boldogan ültem a vonatra, hogy egy pár hétre hazamenjek Oroszországba a szüleimhez.

— Julius tizenhétedikén már esomágozni kezdtem, mert Berlinbe is akartam tölteni egy pár napot. Tizenkilencedikén reggel kapok egy táviratot, hogy huszonnégy órán belül jelentkezsem Kieleében az eseredemnél, ahol mint egyéves önkéntes szolgáltam. Még azt sem tudtam, hogy háború lesz, vagy csak naggyakorlat, csak vonatra ültem és bementem Kieleébe. Azóta astán mindig vállaamon van a fegyver. Sok csatában vettem részt és olyan peches vagyok, hogy a helyzet soha sem alakult úgy ott, ahol én voltam, hogy megadhatam volna magamat. Most végre sikerült a régi vágyam.

— Sátoraljanijhelyről hoztak ide és ott értesültem arról, hogy a kieleei kormányzás a németek kezén van. Rögtön sürgönyöztem a szüleimnek, hogy fogságba jutottam és azt hiszem sikerülni fog nekik ide jönniök, hogy meglátogassanak. Különben egy kérvényt szándékozom most benyújtani a berlini egyetem rektorához, hogy miután én úgy is német vagyok, a szüleim is német érzelműek, német nyelvű emberek és Kielee is német kézen van, járjon közbe az illetékes köröknél az iránt, hogy ne internáljanak engem fogolytáborba, hanem engedjenek haza Kieleébe. A rektor ismer engem személyesen és azt hiszem, hogy sikerülni fog ez a tervem.

— Igazán nevetséges volna, ha engem kezelnének fogolyként a németek, amikor a szüleim boldogan lengetik kendőiket az elvonuló német katonák után. *En annyira nem vagyok orosz, hogy alig tudok oroszul.* Gyermekkorom óta Németországban tartózkodom és ez az oka annak, hogy most csak káplár vagyok és nem tiszt.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Csütörtök, 1915. évi május 20-án:

Vassányi Irén vendégfelleptével:

Déliab-utca 7.

Vigjáték.

Kezdete este 8 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

KATONÁINK ÉLETMENTŐJE A

„SZANITEC”
TETÜPOR

Legbiztosabb szer a kiütéses tifuszt
terjesztő ruhatetek ellen.

Gyógytárakban, drogériákban már mint kész tábori csomag (csak a címet kell ráírni) kapható 1 koronáért. Kérjünk azonban határozottan „Szánitéc”-port, mert mint minden jónak, ennek is akadt súlyos utárlata. Ahol nem volna kapható, oda a dobozt utárlatellátás kúld, Auber gyógytár, Mohács, 6747.

* Az ezen sorok alatt közöltetkért nem vállalunk felelősséget.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Csütörtökön irodalmi szenzáció:

Schildkraut, Ferdinand Bonn, Alfréd
Ábel, Henny Weisse és Terwin-nel:

Kacagi Bajazzó!

Tragikomédia 4 részben. Irta: Félix Salten.

Veszek és eladok:

burgonyát,
babot,
szalonnát,
zsírt,
szappant

waggontételenként és mmá-
zsánként.

Kalmár Endre

Asztalos- és Chorin-u. sarok.

Telefon 670.

Bérbe adatik

a Báró Bohus palotában a főterre
nyíló tágas diszes üzlethelyi-
ség, a Zrinyi-utcában

kettő üzlethelyiség,
egy négyszobás lakás

központi fűtéssel. Értekezhetni alólírott házgond-
nokkal

1875

Bódy Bódog.

MENYHÁZA GYÓGYFÜRDŐ

Aradmegye gyöngye!

Megnyitás június 1-én.

Természetes hőfürdők. Ásványvíz uszodák. Vizgyógy-
intézet. Mesterséges kénes, sós, vasas és szénasavas
fürdők. Napfürdő. Masszas gyógymód.

Gyönyörű kirándulólhelyek!

1845

Prospektussal készséggel szolgál a fürdőigazgatóság!

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-
hivatalában József főherceg-ut 22.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

„Bécsi”

levele van a kiadóhivatalban, kérem átvenni. 1851

ALKALMAZÁST NYER.

Gyakornokot keresünk, kereskedelmi iskolai érettségivel. Fizetés havi 100 korona. Pályázatokat bizonyítványokkal kértünk. Gurahonci Takarékpénztár r. t. Honfő. 1822

ALKALMAZÁST KERES.

Intelligens, értelmes jóírású ember, irnok, felügyelői, raktárnoki állást keres, vagy bármilyen munkát is elfogad. Cím Kain, Deák Ferenc-u. 15., ajtó 3.

Uri családhoz

gyermeknek mellé ajánlíkok intelligenst, szépen kézimunkázó urleány. Cím a kiadóhivatalban. 1867

Felügyelői

vagy ehhez hasonló állást keres hadkötelezettségének eleget tett egyén, ki a szőlőszet, borászat és mezőgazdaságban is járta. Cím a kiadóhivatalban. 1574

Fiatalkorúak

irodában alkalmazást keres azonnali belépésre. Cím a kiadóhivatalban. 1809

ÜZLETEK.

Egy jómenetelő

iparvállalat, gépekkel felszerelve, nagy munkakörrel, a befektetett tőkét egy év alatt ki lehet keresni, betegség miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1772

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó kertli lakás.

3 szoba verandával, elő- és fűdőszobával, mellékhelyiségekkel, külön udvarral, villany- és gázvilágítással augusztus 1-re kiadó. Bővebbet Kápolna-u. 6. 1776

Erzsébet királyné-körút 18/a. számú ház első emelete, mely modern ötszobás lakásból áll, azonnal vagy f. évi augusztus hó elsejére kiadó. 1848

5 szobás utcai

elsőemeleti lakás szép fekvésű új házban és egy 3 szobás másodemeleti udvari lakás minden komforttal és mellékhelyiségekkel együtt, azonnal Petőfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a háamesternél.

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy l. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnali vagy augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a háamesternél.

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnali kiadók. Bővebbet a háamesternél.

INGATLAN.

Eladó

Fácán-utca 6. számú sarokház minden elfogadható árban. Egy jól berendezett lakatos műhely, a szerszámok külön-külön is, eladottnak. Értekezhetni ugyanott. 1771

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Nyári Jaffa narancs

legfinomabb minőségben az első küldemény érkezett, beteg katonáknak legalkalmasabb ajándék. Galier Anna, Deák Ferenc-utca Fehér Kereszt-épület. 1850

Husdarálót,

lábonállót, jókarban levőt veszek Kohn Ignác lómeztárszék, Forray-utca. 1846

Náder Gyula és Fia

késműves és villanyszerelési üzlete Weitzer János-u. 11. Mindennemű javítások és felszerelések, hajnyíró-gépek és borotvák korszerűsége legfontosabban eszközöketnek. 148

Hántartási cikkek

és butorok elköltözés miatt, jutányosan eladók. Weitzer János-utca 8. II. 1812

Automobil

hat üléses 12 lóerős üzemképes 2 hintó és 1 fedeles hajtokocsi előnyös árban eladó Roth Ildornál, Asztalos Sándor-utca butorraktár. 1621

„Eos”

a világ legjobb szintelen elpő-tisztító szere lack és színes bőrcipőkhöz. Tisztít és fényesít. Kapható kizárólag a Cipő Törszében, Apollo mozi mellett. 5161

Eladók:

1 homokfutó, 1 hintó s mindennemű gazdasági felszerelések. Bővebbet Arad, Verbos-iroda. 1702

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Ajánlok

prima raffiát legolcsóbban Roth József, Bőrszék-utca 8. Telefon 68. 1706

Veszek

uraktól levett férfiruhát, téli kabátot, városi és utaszi bundát, katonai ruhákat és mindenféle egyenruhákat legmagasabb árban. Bleier Ignác, Szent-Pál-u. 12. 569

Eladó csikók.

8 darab 3¹/₂ éves herélt nyers csikó eladó Vajda Zsigmond Kunagotai Gazdaságában, u. p. Magyar-Bánhegyes. 1791

Tajet keresek

megvételre 40-50 litert naponta állandéan. Cím a kiadóhivatalban. 1799

1911. évi világi

hegyi fehér 6-bor, 80 Hl., eladó Gereks Mihálynál Arad-Séga, Iskola-utca 14. sz. 1817

KÜLÖNFÉLE.

Itt az influenza.

Védekezzünk, igyunk naponta háromszor Hehs-féle Vasas chinahort, ez a kellemes zamatú fűdő készítmény kitűnően absorbeálható vasas chinint tartalmaz, miért is úgy felelték, mint gyermekek is nagyszerű eredménnyel veszik. — Gyengélkedőknek, lábadozóknak, verszegény, sápkóros egyéneknek legjobban ajánljuk. Ár 2 40 fillér. Kapható Földes Kelemen és Hehs Vilmos gyógyszerárán Aradon. 12

Fiatalkor helyi ismeretekkel bíró

egyén,

ki vevők látogatására alkalmas, valamint irodai teendőkben is jártassággal bír, helybeli sörraktár részére mielőbbi belépésre

kerestetik.

Ajánlatok fizetési igények megjelölésével „Megbízható” jellege alatt a kiadóhivatalba. 1851

12849—1915.

Hirdetmény.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter az felhatalmazása alapján ezennel elrendeli, hogy a kenyérliszt folyó évi május hó 15-től kezdődőleg keveretlen állapotban hozassék forgalomban. Minden kilogramm kenyérliszthoz keveréshez egy kilogramm tengeri liszt adandó. Ezen ötven százalékos arány minden alkalommal betartandó és sem a malomok, sem pedig a kereskedők kenyérlisztet ugyanolyan súlyu tengeri liszt nélkül el nem adhatnak. Figyelemztetjük a közönséget, hogy a kenyérsültéshez felhasználandó lisztet minden egyes alkalommal tengeri lisztet keverje, mert csak így módon biztosítható a város közönségének kenyérral való ellátása az új termésig. Az a kereskedő, aki kenyérlisztet tengeri liszt nélkül elad: újabb lisztet eladásra nem fog kapni. A nullás és 50% buza és 50% árpaliszttal készített főzőliszt kizárólag kórházi célokra és orvosi rendelésre adható ki a két hatósági üzletben. A lisztárakat folyó évi május 15-től 100 kilogrammonként a következőkben állapítjuk meg:

1. Nullás liszt 78 K 40 fillér. 2. Főzőliszt 50% buza, 50% árpa 58 K 92 fillér. 3. Főzőliszt 50% buza, 50% tengeri 58 K 70 fillér. 4. Kenyérliszt 50% tengerivel 42 K 80 fillér. 5. Kenyérliszt 30% buza, 20% rozs, 50% tengeri 41 K 98 fillér. 6. Buza kenyérliszt 48 K 60 fillér. 7. Buza főzőliszt 64 K 40 fillér. 8. Árpa liszt 41 K 44 fillér. 9. Roszliszt 41 K 76 fillér. 10. Tengeri liszt 42 K. Arad, 1915. május hó 15.

A városi tanács.

Költözködők figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez 481

Kalmár József
villanyszerelési vállalkozó
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserezi; ugyancsak régiségeket vesz és elad 693

Losonczy Lajos
órák és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 9F4.

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő
ARADON,
Asztalos Sándor-utca 1-5.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybetéteket, sodrony kocsi-üléseket, gyermekágy és gyermek-kocsikat, réz-karnisokat, mosdó-asztalokat felszerelve, összeszokható ágyakat és madracokat. Szállodai és kávéházi, kórházi és intézetek berendezését. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölök. 301